

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1. บทสรุป

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เอื้ออำนวยให้คดีล้มละลายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย แม้ว่าการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายจะมีความสำคัญที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บรรดาเจ้าหนี้ก็ตามแต่สิ่งที่จะต้องพิจารณาคือการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายมีผลกระทบอย่างมากอันเป็นการระงับสิทธิหรืออำนาจของบุคคลหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นการห้ามเจ้าหนี้ในการฟ้องร้องและบังคับตามสิทธิที่มีทางกฎหมาย รวมถึงระงับการดำเนินการใดๆในกฎหมายของเจ้าหนี้แต่ละราย โดยกำหนดให้การใช้สิทธิของบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นพิเศษโดยเฉพาะในกฎหมายล้มละลาย ห้ามลูกหนี้ซึ่งประกอบภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัวกระทำการใดที่เป็นไปในทางจำหน่าย หรือก่อให้เกิดภาวะผูกพันในทรัพย์สินของตนอำนาจการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้สิ้นสุดลง การกระทำการใดๆที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนดไว้ การกระทำความดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลบังคับ

เนื่องจากการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายเป็นมาตรการที่มีผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก เพื่อให้กระบวนการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ดำเนินต่อไปได้นั้น บุคคลผู้มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด หากเปรียบภาวะที่ลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินเหมือนกับการเจ็บป่วย ผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ก็เปรียบเสมือนแพทย์ผู้มาทำการรักษานั้นเอง คุณสมบัติของผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ต้องมีความสัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สิน เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ทั้งทางด้าน การบริหารธุรกิจ ตลอดจนความรู้ทางด้านการจัดทำบัญชี นอกจากความรู้ทางด้านกฎหมายเพียงอย่างเดียว การกำหนดคุณสมบัติและสถานะทางกฎหมายของผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้จึงต้องกำหนดไว้เป็นพิเศษในกฎหมาย

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย พบว่า รัฐดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ผ่านคนกลาง ซึ่งเรียกว่า “เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์” บรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินตามกฎหมายตกแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพียงผู้เดียว กฎหมายมิได้บัญญัติคุณสมบัติของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้เป็นการเฉพาะดังเช่นในคดีฟื้นฟูกิจการ ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎหมายเพื่อกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผน แต่เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้มีมากมายเปรียบได้กับการรวบรวม อำนาจ หน้าที่ ของบุคคลหลากหลายอาชีพเข้าด้วยกัน นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลให้คดีล้มละลายมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพียงผู้เดียวอาจไม่เพียงพอ

จากการศึกษาพบว่าภาคเอกชนบางวิชาชีพดำเนินการคล้ายคลึงกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สามารถตอบสนองความมุ่งหมายของกฎหมายล้มละลายได้เป็นอย่างดี อีกทั้งตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ก็ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จำเป็นจะต้องเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเท่านั้น แต่ยังคงหมายความถึงบุคคลใดที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ปฏิบัติการแทนด้วย ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายโดยภาคเอกชน ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ ข้อดีคือ ภาคเอกชนเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลายได้ทำให้การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามอาจมีปัญหาในเรื่องของการรักษาความเป็นกลางอย่างแท้จริง การควบคุมตรวจสอบ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่เจ้าหนี้ ลูกหนี้ รวมทั้งบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนมีความเห็นว่าจะต้องกำหนดคุณสมบัติโดยให้ภาคเอกชนมีมาตรฐานทางวิชาชีพและคุณสมบัติไม่ด้อยกว่าหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลเป็นผู้กำกับดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาคเอกชน อีกทั้ง ให้ผู้มีสิทธิหรือมีส่วนได้เสียสามารถโต้แย้ง คัดค้านการปฏิบัติงานของภาคเอกชนเพื่อรักษาผลประโยชน์ได้ด้วย นอกจากนี้ต้องมีการกำหนดค่าตอบแทนโดยไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ให้เอกชน

กล่าวโดยสรุป ภาคเอกชนสามารถเข้ามาดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายได้ เนื่องจากมีความชอบธรรมทางกฎหมายที่จะถ่ายโอน อำนาจ หน้าที่ ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้สู่ภาคเอกชนและภาคเอกชนซึ่งประกอบวิชาชีพคล้ายคลึงกับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถรับโอนอำนาจหน้าที่จากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทรัพย์สินของลูกหนี้ และผลประโยชน์สูงสุดของเจ้าหนี้ รวมทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และทำให้คดีล้มละลายเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

6.2. ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ภาคเอกชนจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายมีผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่บรรดาเจ้าหนี้ และลูกหนี้ ตลอดจนมีมาตรการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายโดยภาคเอกชนที่แน่นอนชัดเจน และเหมาะสมกับกระบวนการบังคับคดีล้มละลายตาม พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางและรูปแบบการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายโดยภาคเอกชน ดังนี้

1) แก้ไขพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483โดยมีบทบัญญัติกำหนดให้มีการแต่งตั้งภาคเอกชนเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย

2) ภาคเอกชนดังกล่าวต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้ และศาล โดยมีการกำหนดคุณสมบัติในกฎกระทรวงและกำหนดให้เอกชนมีการขึ้นทะเบียน (License)

3) มีบทบัญญัติกำหนดให้งานที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ เช่น การประเมินราคาทรัพย์สิน หรือการขายทอดตลาด หรือการชำระบัญชี เป็นต้น ให้เอกชนเป็นผู้ปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้วย โดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และศาลเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเอกชน

4) มีบทบัญญัติกำหนดค่าตอบแทนที่ชัดเจน เหมาะสม เป็นธรรม ทั้งไม่เป็นการเพิ่มภาระแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ให้เอกชนเช่นว่านั้น